

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 16. júla 2026*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Občianstvo Európskej únie – Článok 20 ZFEÚ – Rodinný príslušník občana Únie, ktorý nikdy nevyužil svoju slobodu pohybu – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo – Smernica 2008/115/ES – Návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území štátu – Ohrozenie národnej bezpečnosti – Stanovisko špecializovaného vnútroštátneho orgánu – Odôvodnenie – Prístup k spisu – Utajované skutočnosti – Prednosť práva Únie“

Vo veci C-26/25 [Bukla]ⁱ,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Szegedi Törvényszék (Župný súd Segedín, Maďarsko) zo 17. januára 2025 a doručený Súdnemu dvoru 17. januára 2025, ktorý súvisí s konaním:

PQ

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory C. Lycourgos (spravodajca), sudcovia O. Spineanu-Matei, S. Rodin, N. Piçarra a N. Fenger,

generálny advokát: D. Spielmann,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- PQ, v zastúpení: T. Kovács, A. Németh a B. Pohárnok, ügyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: Zs. Biró-Tóth a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: maďarčina.

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Blanc, A. Katsimerou, E. Montaguti, Zs. Teleki a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 3 a článku 19 ods. 1 ZEÚ, článkov 20 a 267 ZFEÚ, článkov 1, 5, 7, 24, 41, 47, 51 a 52 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článkov 1, 5 a 11 až 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98), ako aj zásady prednosti práva Únie.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi PQ a Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (Národné generálne riaditeľstvo cudzineckej polície, Riaditeľstvo regionálnej cudzineckej polície Dél-Alföld, Maďarsko) (ďalej len „regionálne riaditeľstvo“) a Alkotmányvédelmi Hivatal (Úrad na ochranu ústavy, Maďarsko) vo veci zákonnosti rozhodnutia o návrate, ako aj zákazu vstupu a pobytu, ktoré boli vydané voči PQ.

Právny rámec

Právo Únie

Zmluva o FEÚ

- 3 Článok 20 ZFEÚ uvádza:

„1. Týmto sa ustanovuje občianstvo [Európskej ú]nie. Občianom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho.

2. Občania Únie požívajú práva a podliehajú povinnostiam ustanoveným v zmluvách. Majú okrem iného:

- a) právo na slobodný pohyb a pobyt na území členských štátov;
- b) právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;

- c) právo požívať na území tretej krajiny, v ktorej nie je zastúpený členský štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, ochranu diplomatických a konzulárnych orgánov ktoréhokoľvek členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;
- d) právo obrátiť sa s petíciou na Európsky parlament, obrátiť sa na európskeho ombudsmana a na inštitúcie a poradné orgány Únie v ktoromkoľvek jazyku zmlúv a dostať odpoveď v tom istom jazyku.

Tieto práva sa uplatňujú v súlade s podmienkami a obmedzeniami vymedzenými v zmluvách a opatreniami prijatými na ich vykonanie.“

Smernica 2008/115

- 4 Odôvodnenia 6 a 24 smernice 2008/115 znejú takto:

„(6) Členské štáty zabezpečia, aby sa ukončenie nelegálneho pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín uskutočnilo prostredníctvom spravodlivého a transparentného postupu. V súlade so všeobecnými zásadami práva EÚ by sa mali rozhodnutia prijaté podľa tejto smernice prijímať na individuálnom základe a na základe objektívnych kritérií, čo znamená, že by sa malo zvažovať viac, ako len samotná skutočnosť nelegálneho pobytu. Pri používaní vzorových tlačív rozhodnutí vzťahujúcich sa na návrat, a to rozhodnutia o návrate, rozhodnutia o zákaze vstupu, ak sa vydali a rozhodnutia o odsune, by členské štáty mali dodržiavať uvedenú zásadu a zabezpečiť plný súlad so všetkými uplatniteľnými ustanoveniami tejto smernice.

...

(24) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiavanie zásady uznávané najmä [Chartou].“

- 5 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú spoločné normy a postupy, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so základnými právami ako všeobecnými zásadami práva Spoločenstva a medzinárodného práva vrátane záväzkov týkajúcich sa ochrany utečencov a ľudských práv.“

- 6 Článok 2 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu.“

- 7 Podľa článku 3 bodu 2 tejto smernice:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

2. „nelegálny pobyt“ je prítomnosť štátneho príslušníka tretej krajiny na území členského štátu, pričom táto osoba nespĺňa alebo prestala spĺňať podmienky vstupu ustanovené v článku [6] [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 2016, s. 1)] alebo iné podmienky vstupu alebo pobytu v uvedenom členskom štáte.“

8 Článok 5 smernice 2008/115 stanovuje:

„Pri vykonávaní tejto smernice členské štáty zoberú náležite do úvahy:

- a) najlepšie záujmy dieťaťa,
 - b) rodinný život,
 - c) zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny,
- a dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia.“

9 Článok 6 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5.

...“

10 Článok 11 uvedenej smernice definuje režim rozhodnutí o zákaze vstupu.

11 Článok 12 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Rozhodnutia o návrate, rozhodnutia o zákaze vstupu, ak sa vydali a rozhodnutia o odsune sa vydávajú písomne, pričom sa v nich uvádzajú skutkové a právne dôvody, ako aj informácie o dostupných opravných prostriedkoch.

Ak vnútroštátne právo umožňuje obmedziť právo na informácie, môžu sa obmedziť informácie týkajúce sa skutkových dôvodov, a to najmä na účely zaistenia národnej bezpečnosti, obrany, verejnej bezpečnosti a predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov.“

12 Článok 13 ods. 1 smernice 2008/115 uvádza:

„Dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa poskytne účinný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje príslušný súdny alebo správny orgán, alebo príslušný orgán zložený z členov, ktorí sú nestranní a majú zaručenú nezávislosť, na odvolanie sa proti rozhodnutiam vzťahujúcim sa na návrat uvedeným v článku 12 ods. 1 alebo na ich preskúmanie.“

Maďarské právo

Zákon II z roku 2007

- 13 Ustanovenie § 43 a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (zákon č. II z roku 2007 o vstupe a pobyte štátnych príslušníkov tretích krajín) z 5. januára 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) stanovuje:

„1. Úrad cudzineckej polície vydá samostatný zákaz vstupu a pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa zdržiava na neznámom mieste alebo v zahraničí,

...

c) ktorého vstup a pobyt ohrozuje alebo narúša národnú bezpečnosť, verejnú bezpečnosť alebo verejný poriadok;

...

2. Úrad cudzineckej polície nariadi, s výnimkou prípadov stanovených v tomto zákone, návrat štátneho príslušníka tretej krajiny na základe právnych predpisov o cudzineckej polícii,

...

d) ktorého vstup a pobyt ohrozuje alebo narúša národnú bezpečnosť, verejnú bezpečnosť alebo verejný poriadok;

...

3. Podnet na samostatný zákaz vstupu a pobytu z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. c), ako aj návratu na základe právnych predpisov o cudzineckej polícii z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. d) môžu podať aj orgány verejnej správy poverené v nariadení vlády v rámci svojej pôsobnosti na plnenie úloh súvisiacich s ochranou záujmov stanovených zákonom. Ak je uložený samostatný zákaz vstupu a pobytu a vyhostenie na základe cudzineckej polície z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c), alebo ak sa návrat na základe právnych predpisov o cudzineckej polícii vydá z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. d), orgány verejnej správy poverené v nariadení vlády v prípadoch, ktoré sa týkajú ich povinností a oprávnení, podajú návrh na trvanie zákazu vstupu a pobytu. Úrad cudzineckej polície sa nesmie od obsahu tohto návrhu odchýliť.“

- 14 V § 45 ods. 1 tohto zákona sa stanovuje:

„Pred prijatím rozhodnutia o vyhostení štátneho príslušníka tretej krajiny s povolením na pobyt na základe jeho rodinných väzieb úrad cudzineckej polície zohľadní tieto aspekty:

a) dĺžku trvania pobytu;

b) vek a rodinnú situáciu štátneho príslušníka tretej krajiny a prípadné dôsledky jeho vyhostenia pre jeho rodinných príslušníkov;

c) väzby štátneho príslušníka tretej krajiny s Maďarskom, ako aj neexistenciu väzieb s krajinou jeho pôvodu.“

15 Podľa § 87/A ods. 1 uvedeného zákona:

„S ohľadom na konania, ktoré sa riadia týmto zákonom, vláda na základe vládneho nariadenia prijatého na účely vykonávania tohto zákona určí špecializovaný štátny orgán poverený rozhodovaním o určitých otázkach“.

...

16 Podľa § 87/B ods. 4 tohto zákona:

„Stanovisko špecializovaného štátneho orgánu je, pokiaľ ide o osobitnú otázku, záväzné pre orgán cudzineckej polície, na ktorý bola vec podaná.“

Nariadenie vlády č. 114/2007

17 Ustanovenie § 114 ods. 4 písm. a) harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. Korm. rendelet (nariadenie vlády č. 114 z roku 2007, ktorým sa vykonáva zákon č. II z roku 2007 o vstupe a pobyte štátnych príslušníkov tretích krajín), z 24. mája 2007 stanovuje, že zákaz vstupu a pobytu možno nariadiť na návrh vyšetrovacieho orgánu, Úradu na ochranu ústavy, polície alebo Terrorelhárítási Központ (Ústredie pre boj proti terorizmu, Maďarsko).

18 Podľa § 114 ods. 4b tohto nariadenia možno opatrenie na návrat nariadiť aj na návrh vyšetrovacieho orgánu, Úradu na ochranu ústavy, polície alebo Ústredia pre boj proti terorizmu.

Zákon č. CLV z roku 2009

19 V § 11 a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (zákon č. CLV z roku 2009 o ochrane utajovaných skutočností) z 29. decembra 2009 (*Magyar Közlöny* 2009/194.) sa stanovuje:

„1. Dotknutá osoba je oprávnená oboznámiť sa so svojimi osobnými údajmi, ktoré majú charakter národných utajovaných skutočností, na základe povolenia na prístup udeleného orgánom oprávneným rozhodovať o utajení, a to bez toho, aby musela byť držiteľom osvedčenia o osobnej bezpečnostnej previerke. Dotknutá osoba musí pred oboznámením sa s národnými utajovanými skutočnosťami vyhotoviť písomné vyhlásenie o dôvernosti a dodržiavať pravidlá na ochranu týchto skutočností.

2. Na žiadosť dotknutej osoby orgán oprávnený rozhodovať o utajení v lehote 15 dní rozhodne, či udelí povolenie na prístup. Orgán oprávnený rozhodovať o utajení neudelí povolenie na prístup, ak oboznámenie sa so skutočnosťami poškodzuje verejný záujem, na ktorom je založené utajenie. Orgán oprávnený rozhodovať o utajení musí odôvodniť neudelenie povolenia na prístup.

3. V prípade neudelenia povolenia na prístup môže dotknutá osoba napadnúť toto rozhodnutie správnou žalobou. ...“

20 V § 12 ods. 1 tohto zákona sa stanovuje:

„Orgán zodpovedný za správu utajovaných skutočností môže odmietnuť dotknutej osobe právo na prístup k jej osobným údajom, ak by bol výkonom tohto práva ohrozený verejný záujem, na ktorom je utajenie založené.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 21 PQ, štátny príslušník tretej krajiny, legálne vstúpil na územie Maďarska v júni 2005 ako profesionálny futbalový hráč a odvtedy má pobyt na území tohto členského štátu. Naposledy mal povolenie na pobyt platné do 15. septembra 2020.
- 22 PQ žije od roku 2011 so svojou družkou, ktorá je maďarskou štátnou príslušníčkou. Z tohto zväzku sa v rokoch 2012 a 2021 narodili dve deti maďarskej štátnej príslušnosti. PQ vykonáva spolu so svojou družkou rodičovské práva a povinnosti voči ich deťom. Trvalo s nimi žije a väčšinu času im poskytuje skutočnú starostlivosť. Jeho deti majú úzke citové puto a vzťah závislosti s PQ, ktorý sa o nich od ich narodenia nepretržite stará.
- 23 Dňa 6. augusta 2020 PQ podal žiadosť o vydanie povolenia na usadenie sa v rámci štátu, pričom sa odvolával na svoju rodinnú situáciu.
- 24 V stanovisku bez odôvodnenia z 9. septembra 2020 Úrad na ochranu ústavy usúdil, že pobyt PQ v Maďarsku poškodzuje záujmy tohto členského štátu v oblasti národnej bezpečnosti. Tento špecializovaný orgán kvalifikoval ako utajované skutočnosti údaje, z ktorých vychádzal pri vydaní tohto stanoviska.
- 25 Rozhodnutím z 27. októbra 2020 regionálne riaditeľstvo ako prvostupňový orgán cudzineckej polície zamietlo žiadosť o vydanie povolenia na usadenie sa v rámci štátu, ktorú podal PQ.
- 26 Dňa 3. decembra 2020 Úrad na ochranu ústavy navrhol prijatie rozhodnutia o návrate voči PQ, a to z dôvodu, že jeho pobyt v Maďarsku by poškodil záujmy tohto členského štátu v oblasti národnej bezpečnosti. Tento špecializovaný orgán kvalifikoval ako utajované skutočnosti údaje, z ktorých vychádzal pri prijatí tohto návrhu.
- 27 Rozhodnutie z 27. októbra 2020 potvrdilo 25. marca 2021 Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Národné generálne riaditeľstvo cudzineckej polície, Maďarsko), druhostupňový orgán cudzineckej polície, z dôvodu, že Belügyminiszter (minister vnútra, Maďarsko) vydal 12. februára 2021 ako špecializovaný druhostupňový orgán stanovisko, podľa ktorého pobyt PQ na maďarskom území poškodzuje záujmy Maďarska v oblasti národnej bezpečnosti. Národné generálne riaditeľstvo cudzineckej polície vo svojom rozhodnutí zdôraznilo, že podľa maďarskej právnej úpravy sa nemôže odchýliť od stanoviska ministra vnútra, a teda je povinné zamietnuť žiadosť PQ bez toho, aby sa zohľadnila jeho osobná situácia.
- 28 Dňa 16. apríla 2021 Úrad na ochranu ústavy navrhol prijať rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu voči PQ.
- 29 Rozhodnutím zo 6. mája 2021 regionálne riaditeľstvo prijalo rozhodnutie o návrate voči PQ, nariadilo nútený výkon tohto opatrenia a uložilo PQ zákaz vstupu a pobytu na desať rokov. Toto rozhodnutie bolo založené najmä na návrhoch prijatých 3. decembra 2020 a 16. apríla 2021 Úradom na ochranu ústavy.

- 30 Medzitýmnym opatrením zo 6. mája 2021 regionálne riaditeľstvo pozastavilo výkon návratu PQ až do splnenia podmienok návratu a skončenia trestného konania začatého proti nemu, alebo prípadne do výkonu prípadného trestu, ktorý by bol uložený po skončení tohto trestného konania.
- 31 PQ podal na Szegedi Törvényszék (Župný súd Segedín, Maďarsko), ktorý je vnútroštátnym súdom predkladajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania, žaloby proti rozhodnutiu Národného generálneho riaditeľstva cudzineckej polície z 25. marca 2021 a proti rozhodnutiu regionálneho riaditeľstva zo 6. mája 2021.
- 32 V rámci preskúmania prvej z týchto žalôb predkladajúci vnútroštátny súd zaslal Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania. Súdny dvor odpovedal na tento návrh rozsudkom z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti) (C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344).
- 33 Rozsudkom z 25. septembra 2024 predkladajúci vnútroštátny súd zrušil rozhodnutie Národného generálneho riaditeľstva cudzineckej polície z 25. marca 2021 a nariadil regionálnemu riaditeľstvu, aby začalo nové konanie s prihliadnutím na rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti) (C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344), pričom poskytol usmernenia, pokiaľ ide o prístup, ktorý sa má na tento účel uplatniť.
- 34 Konanie vo veci samej sa týka preskúmania žaloby, ktorú podal PQ proti rozhodnutiu regionálneho riaditeľstva zo 6. mája 2021.
- 35 Tento súd uvádza, že voči PQ bolo vydané rozhodnutie o návrate, pretože Úrad na ochranu ústavy zastával názor, že jeho pobyt v Maďarsku poškodzuje záujmy tohto členského štátu v oblasti národnej bezpečnosti. Dôvody, na ktorých sa zakladá toto posúdenie, neboli oznámené ani PQ, ani regionálnemu riaditeľstvu. Tento orgán nesmie podľa maďarského práva skúmať žiadne ďalšie individuálne okolnosti a musí sa spoliehať na posúdenie Úradu na ochranu ústavy.
- 36 Uvedený súd zdôrazňuje, že z judikatúry Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) vyplýva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, sú procesné práva dotknutej osoby zaručené právomocou príslušného súdu – oboznámiť sa na účely posúdenia zákonnosti rozhodnutia týkajúceho sa pobytu – s utajovanými skutočnosťami, na ktorých je založené stanovisko špecializovaných orgánov.
- 37 V každom prípade aj za predpokladu, že by sa žiadosti o prístup k utajovaným skutočnostiam vyhovel, ani dotknutá osoba, ani jej právny zástupca by nemohli v rámci správnych alebo súdnych konaní použiť utajované skutočnosti, ku ktorým by im bol udelený prístup, keďže v praxi by im bolo zamietnuté povolenie na vypracovanie písomného dokumentu obsahujúceho podstatu týchto informácií. Súd, na ktorý bola podaná žaloba proti rozhodnutiu o pobyte, nemá podľa maďarskej právnej úpravy v tejto súvislosti žiadnu právomoc.
- 38 Predkladajúci vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti maďarskej právnej úpravy s požiadavkami práva Únie. Konkrétne sa domnieva, že článok 5 smernice 2008/115 a článok 20 ZFEÚ neumožňujú prijať rozhodnutie o návrate v situácii, o akú ide vo veci samej, bez toho, aby sa vykonalo konkrétne posúdenie všetkých relevantných okolností, najmä tých, ktoré sa týkajú rodinného života dotknutej osoby. Okrem toho postavenie vyhradené utajovaným skutočnostiam počas správneho a súdneho konania je v rozpore s požiadavkami zakotvenými v judikatúre Súdného dvora.

39 Za týchto podmienok Szegedi Törvényszék (Župný súd Segedín) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Majú sa články 5, 12 a 13 smernice [2008/115] v spojení s článkami 7, 24, 41 a 47 [Charty] vykladať v tom zmysle, že bránia praxi členského štátu spočívajúcej v prijatí rozhodnutia o návrate [proti] štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorého rodinní príslušníci (maloleté deti, partnerka) sú štátnymi príslušníkmi členského štátu Únie a žijú v tomto členskom štáte, bez toho, aby sa predtým vykonalo preskúmanie z hľadiska kritérií stanovených v článku 5 [tejto] smernice a v článkoch 7 a 24 Charty?
 2. Majú sa články 5, 12 a 13 [2008/115] v spojení s článkami 7 a 24, článkom 51 ods. 1 a článkom 52 ods. 1 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia praxi členského štátu, podľa ktorej sa rozhodnutie orgánu cudzineckej polície, ktorým sa nariaďuje návrat, prijíma na základe neodôvodneného návrhu – ktorý je záväzný a nepripúšťa žiadnu výnimku zo strany orgánu cudzineckej polície – vydaného špecializovaným orgánom, v ktorom sa konštatuje len to, že existuje ohrozenie alebo narušenie národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, a ktorého vydanie, ktoré si vyžaduje dôkladné preskúmanie existencie dôvodov národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku v konkrétnom prípade, prebehlo bez zohľadnenia individuálnych okolností alebo požiadaviek nevyhnutnosti a primeranosti?
 3. Majú sa články 5, 12 a 13 smernice [2008/115] v spojení s článkom 47 Charty – a prípadne aj s článkami 7 a 24 Charty – vykladať v tom zmysle, že vyžadujú, aby vnútroštátny orgán, ktorý vydal rozhodnutie o návrate z dôvodu týkajúceho sa národnej bezpečnosti, verejného poriadku a/alebo verejnej bezpečnosti, a/alebo zaväzujú špecializované štátne orgány, ktoré rozhodujú o dôvernom charaktere informácií, aby – ak príslušný orgán uvedie, že zverejnenie údajov a informácií by poškodilo národnú bezpečnosť – zabezpečili, aby sa dotknutej osobe, ktorá je štátnym príslušníkom tretej krajiny, a jej právnom zástupcovi zaručil v každom prípade prístup aspoň k podstatným častiam dôverných alebo utajovaných skutočností alebo informácií, o ktoré sa opiera rozhodnutie založené na uvedených dôvodoch, ako aj právo použiť tieto podstatné skutočnosti v rámci konania týkajúceho sa tohto rozhodnutia?
 4. V prípade kladnej odpovede, čo presne sa má rozumieť pod ‚podstatou‘ dôverných dôvodov, na ktorých je [založené] uvedené rozhodnutie, s ohľadom na články 41 a 47 Charty?“
- 40 Rozhodnutím z 26. mája 2025, ktoré bolo Súdnemu dvoru doručené v ten istý deň, predkladajúci vnútroštátny súd doplnil návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 41 Uvádza, že Kúria (Najvyšší súd) po podaní tohto návrhu vydal 24. februára 2025 rozhodnutie v záujme jednotného výkladu práva, ktoré je relevantné pre všetky konania cudzineckej polície. Každý maďarský súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o návrate, je povinný uplatniť výklad, ktorý prijal Kúria (Najvyšší súd), bez toho, aby sa od neho mohol odchýliť, aj keď svoje rozhodnutie v tejto súvislosti odôvodní.
- 42 Predkladajúci vnútroštátny súd má však pochybnosti o zlučiteľnosti viacerých aspektov tohto rozhodnutia s právom Únie.
- 43 Konkrétne v prvom rade zdôrazňuje, že z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že maďarský súd nemôže posudzovať existenciu práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ, ani existenciu vzťahu závislosti, ak sa na ne dotknutá osoba prvýkrát odvolávala v rámci súdneho konania, alebo ak sa

v rámci tohto konania zistia skutočnosti preukazujúce potrebu takéhoto preskúmania. Toto preskúmanie je vylúčené aj vtedy, ak napadnutému rozhodnutiu o návrate predchádzalo iné rozhodnutie, ktorým bolo tejto osobe odmietnuté právo na pobyt v Maďarsku.

- 44 V druhom rade predkladajúci vnútroštátny súd uvádza, že podľa Kúria (Najvyšší súd) za súčasného stavu maďarskej právnej úpravy nie je možné, aby sa dotknutá osoba mohla oboznámiť s podstatou odôvodnenia rozhodnutia prijatého voči nej, ak sa toto odôvodnenie zakladá na utajovaných skutočnostiach. Za týchto podmienok jediným prostriedkom zlučiteľným s existujúcim vnútroštátnym právom, ktorý umožňuje zaručiť dodržiavanie práv tejto osoby, je pre príslušný súd konštatovať, že vzhľadom na to, že uvedená osoba nemá prístup k relevantným utajovaným skutočnostiam, nemôže brániť svoje práva, a v dôsledku toho vyzvať prokurátora, aby konal v záujme tejto osoby. Prokurátor by potom mohol rozhodnúť, že zasiahne do konania, pričom by mal prístup k týmto utajovaným skutočnostiam bez toho, aby ich mohol oznámiť dotknutej osobe. Naopak, ak by prokurátor rozhodol do konania nezasahovať, príslušný súd nemusí zohľadniť stanovisko správnych orgánov, pokiaľ ide o existenciu rizika pre národnú bezpečnosť.
- 45 Vzhľadom na pochybnosti, ktoré má v súvislosti so súladom rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd) z 24. februára 2025 s právom Únie, sa predkladajúci vnútroštátny súd pýta aj na zlučiteľnosť účinkov, ktoré maďarské právo priznáva takémuto rozhodnutiu, keďže tieto účinky bránia iným oddeleniam Kúria (Najvyšší súd), alebo maďarským všeobecným súdom v tom, aby postupovali v súlade s právom Únie.
- 46 Na základe týchto skutočností Szegedi Törvényszék (Župný súd Segedín) doplnil k otázkam, ktoré už boli položené Súdnemu dvoru, tieto prejudiciálne otázky:

„5. Má sa článok 20 ZFEÚ v spojení s článkami 5, 7, 24, 41 a 47, článkom 51 ods. 1, ako aj článkom 52 ods. 1 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu a praxi súdu vyššieho stupňa tohto členského štátu, ktoré

- neumožňujú súdu, ktorý skúma rozhodnutie orgánu cudzineckej polície o nariadení návratu, zohľadniť prípadné odvodené právo na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ alebo vzťah závislosti – ako aj s tým súvisiace skutkové okolnosti – v prípade, že na ne dotknutý štátny príslušník tretej krajiny po prvýkrát poukazuje v štádiu súdneho konania (a to aj v prípade, keď o rodinných väzbách s občanom Únie vedel už orgán konajúci v správnom konaní), alebo že skutočnosti, ktoré sú v tejto súvislosti relevantné, vyjdú po prvýkrát najavo v štádiu súdneho konania,
- stanovujú, že existenciu odvodeného práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ možno preskúmať v rámci konania o návrate len vtedy, ak rozhodnutiu o návrate nepredchádzalo iné rozhodnutie (rozhodnutie o žiadosti o udelenie povolenia na pobyt alebo povolenia na usadenie sa) – na ktorom je rozhodnutie o návrate v podstate založené – ktorým bolo právo na pobyt v členskom štáte vylúčené?

6. Majú sa článok 5, článok 11 ods. 2, článok 12 ods. 1 a článok 13 smernice [2008/115] s ohľadom na odôvodnenia 6 a 24 a článok 1 tejto smernice a v spojení s článkami 5, 7, 24, 41, 47 a článkom 51 ods. 1, ako aj článkom 52 ods. 1 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu a praxi súdu vyššieho stupňa tohto členského štátu, podľa ktorých možno primeranosť rozhodnutia orgánu cudzineckej polície o návrate a zákaze vstupu a pobytu preskúmať bez toho, aby mal dotknutý štátny príslušník tretej krajiny alebo jeho právny zástupca možnosť oboznámiť sa aspoň s podstatou dôvodov návrhu špecializovaného

orgánu, ktorý sa odvolával na dôvody verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo národnej bezpečnosti, ako na dôvody, na ktorých bolo toto rozhodnutie založené, a bez toho, aby mohol vyjadriť svoje stanovisko a uviesť tvrdenia na svoju obhajobu v tejto súvislosti?

7. Majú sa článok 12 ods. 1 a článok 13 smernice [2008/115] s ohľadom na odôvodnenia 6 a 24 a článok 1 tejto smernice a v spojení s článkami 41 a 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu a praxi súdu vyššieho stupňa tohto členského štátu, podľa ktorých v prípade existencie výnimiek týkajúcich sa národnej bezpečnosti, verejného poriadku a verejnej bezpečnosti, uvedených v článku 12 ods. 1 smernice [2008/115], ani orgán členského štátu, ktorý vydáva rozhodnutie o návrate založené na dôvode národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, ani orgán (na ochranu poriadku), ktorý rozhoduje o dôvernosti alebo utajení [skutočností], nie sú povinné – ak by sprístupnenie dôvodov bolo v rozpore s národnou bezpečnosťou – zaručiť, že dotknutá osoba alebo jej právny zástupca budú v každom prípade oboznámení aspoň s podstatou dôverných alebo utajovaných skutočností, na ktorých je založené rozhodnutie prijaté na takomto dôvode, a že tieto osoby budú mať právo uplatniť ich v konaní týkajúcom sa tohto rozhodnutia, pretože namiesto toho v rámci súdneho preskúmania správneho rozhodnutia založeného na takýchto dôverných alebo utajovaných dôvodoch platí, že prokurátor – alebo akákoľvek iná osoba než dotknutý štátny príslušník tretej krajiny – môže na výzvu súdu konať na účely ochrany práv dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom však rovnako nemá možnosť oznámiť dotknutému žiadateľovi aspoň podstatu dôvodov?
8. Majú sa článok 267 ZFEÚ, článok 4 ods. 3 druhý a tretí pododsek a článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, ako aj článok 47 Charty, s ohľadom na zásadu prednosti práva Únie a v spojení s článkom 41, článkom 51 ods. 1 a článkom 52 ods. 1 Charty, ako aj článkom 5, článkom 11 ods. 2, článkom 12 ods. 1 a článkom 13 smernice [2008/115] – so zreteľom na odôvodnenia 6 a 24 a článok 1 tejto smernice – vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu a praxi súdu vyššieho stupňa tohto členského štátu, podľa ktorých
 - najvyšší súd členského štátu môže aj v prípade, že Súdny dvor už v rozsudku vyložil právo Únie relevantné pre danú vec, vydávať rozhodnutia, v ktorých sa poskytuje výklad práva záväzný pre všetky súdy nižšieho stupňa, ktoré sa od tohto výkladu nemôžu odchýliť... a v ktorých podáva širší výklad práva Únie, ako je výklad podaný Súdnym dvorom v rozsudkoch relevantných pre posudzovanú vec, a ukladá povinnosť jednotného výkladu práva, ktorý v rámci uplatňovania práva Únie stanovuje vykonávacie pravidlá, ktoré sú v rozpore s výkladom tohto práva podaným v rozsudku Súdneho dvora a bránia jeho účinnému uplatňovaniu,
 - najvyšší súd členského štátu musí na účely uplatnenia práva Únie alebo rozsudkov Súdneho dvora relevantných pre danú vec začať osobitné konanie upravené vnútroštátnym právom (vnútroštátne prejudiciálne konanie, konanie v záujme jednotného výkladu práva), ak sa chce na základe práva Únie odchýliť od jedného alebo viacerých záväzných rozhodnutí súdu vyššieho stupňa, ktoré sú v rozpore s právom Únie alebo rozsudkami Súdneho dvora, a teda priame uplatnenie práva Únie vrátane rozsudkov Súdneho dvora je možné len na základe príslušného povolenia udeleného rozhodnutím vydaným v rámci takéhoto konania (rozhodnutie vydané v záujme jednotného výkladu práva)?

9. Má sa bod 97 [rozsudku z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti) (C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344)] vykladať v tom zmysle, že špecializovaný orgán, ktorý rozhoduje o riziku pre národnú bezpečnosť, môže dospieť k záveru, že zverejnenie podstaty dôvodov, na ktorých sa zakladá jeho stanovisko, môže priamo a konkrétne ohroziť národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, najmä ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť vyšetrovacie metódy, ktoré používajú osobitne orgány poverené špecializovanými úlohami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou, a tým vážne narušiť alebo dokonca zabrániť budúcemu plneniu úloh týchto orgánov, čo sú dôvody, ktoré neumožňujú účastníkovi konania alebo jeho zástupcovi oboznámiť sa s podstatou dôvodov, na ktorých je toto stanovisko založené?“

O prejudiciálnych otázkach

- 47 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je konanie stanovené v článku 267 ZFEÚ nástrojom spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie, ktorý potrebujú na vyriešenie sporov, o ktorých rozhodujú [pozri uznesenie z 26. januára 1990, Falciola, C-286/88, EU:C:1990:33, bod 7, a rozsudok z 15. apríla 2021, État belge (Okolnosti, ktoré nastali po rozhodnutí o odovzdaní), C-194/19, EU:C:2021:270, bod 21].
- 48 V rámci tohto postupu spolupráce prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorá mu bola predložená. Z tohto hľadiska Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázku, ktorá mu bola položená (pozri rozsudky zo 17. júla 1997, Krüger, C-334/95, EU:C:1997:378, body 22 a 23; z 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, bod 18, a z 3. júna 2025, Kinsa, C-460/23, EU:C:2025:392, bod 34). Súdny dvor môže najmä vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa predkladajúci vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (pozri rozsudky z 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, bod 9, ako aj z 1. augusta 2025, Alace a Canpelli, C-758/24 a C-759/24, EU:C:2025:591, bod 44).
- 49 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že hoci sa len piata otázka výslovne týka článku 20 ZFEÚ, z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že predkladajúci vnútroštátny súd predpokladá, že PQ môže mať právo na pobyt na základe tohto článku, a preto sa vo všeobecnosti pýta na zlučiteľnosť konania o návrate uplatneného voči PQ s uvedeným článkom.
- 50 Z uvedeného vyplýva, že všetky otázky, ktoré sa priamo týkajú tohto konania o návrate, teda prvú až siedmu otázku, treba preskúmať nielen z hľadiska ustanovení smernice 2008/115 a Charty, ktorých sa týkajú, ale aj z hľadiska článku 20 ZFEÚ.
- 51 V druhom rade, pokiaľ ide o článok 41 Charty, ktorý uvádza predkladajúci vnútroštátny súd vo svojej prvej a štvrtej až siedmej otázke, treba pripomenúť, že zo znenia tohto článku jasne vyplýva, že sa nevzťahuje na členské štáty, ale výlučne na inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie (rozsudok z 22. septembra 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a i., C-159/21, EU:C:2022:708, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).
- 52 Článok 41 Charty však odráža všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá sa má použiť na členské štáty uplatňujúce toto právo (rozsudok z 22. septembra 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a i., C-159/21, EU:C:2022:708, bod 35, ako aj citovaná judikatúra).

- 53 Je teda potrebné zohľadniť túto všeobecnú zásadu s cieľom spresniť povinnosti uložené členským štátom pri vykonávaní článku 20 ZFEÚ a smernice 2008/115.
- 54 V treťom rade treba uviesť, že maďarská vláda navrhuje podstatné preformulovanie znenia prvej až tretej a ôsmej otázky na základe výkladu maďarskej právnej úpravy, ktorý je odlišný od výkladu, ktorý podal predkladajúci vnútroštátny súd.
- 55 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že na podporu tohto návrhu sa táto vláda vo veľkej miere opiera o rozhodnutie Kúria (Najvyšší súd) z 24. februára 2025, ktoré v čase predloženia návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru ešte nebolo vydané.
- 56 Predkladajúci vnútroštátny súd pritom vo svojom rozhodnutí z 26. mája 2025 zohľadnil toto rozhodnutie Kúria (Najvyšší súd) a dospel k záveru, že v dôsledku toho musí sformulovať nové prejudiciálne otázky týkajúce sa niektorých skutočností uvedených maďarskou vládou, v dôsledku čoho návrh tejto vlády preformulovať prvú až tretiu otázku s cieľom zohľadniť uvedené rozhodnutie Kúria (Najvyšší súd) je do veľkej miery bezpredmetný.
- 57 Je pravda, že uvedená vláda z toho istého rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd) vyvodzuje závery, ktoré sa čiastočne odlišujú od záverov, ku ktorým dospel predkladajúci vnútroštátny súd.
- 58 Podľa ustálenej judikatúry však platí, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, má výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci samej, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo (pozri rozsudky zo 16. marca 1978, Oehlschläger, 104/77, EU:C:1978:69, bod 4, a z 24. júla 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 76). Úlohou Súdného dvora je rozhodnúť o výklade alebo platnosti ustanovení práva Únie, v súvislosti s ktorými bol požiadaný o rozhodnutie, pričom musí zohľadniť skutkový a právny kontext, v ktorom vznikli otázky, ktoré mu boli predložené, ako ho vymedzil vnútroštátny súd (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2007, Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, bod 47, ako aj z 1. augusta 2025, Royal Football Club Seraing, C-600/23, EU:C:2025:617, bod 66).
- 59 Z uvedeného vyplýva, že s cieľom odpovedať na prvú až tretiu a ôsmu otázku má Súdny dvor vychádzať nie z opisu maďarskej právnej úpravy, na ktorý sa odvoláva maďarská vláda, ale z opisu, ktorý uviedol predkladajúci vnútroštátny súd.

O prvej otázke

- 60 Svojou prvou otázkou sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 20 ZFEÚ, ako aj články 5, 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s článkami 7, 24 a 47 Charty, ako aj so všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby orgány členského štátu prijali rozhodnutie o návrate voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu bez toho, aby predtým preskúmali dôsledky takéhoto rozhodnutia na rodinný život tohto štátneho príslušníka tretej krajiny a na situáciu jeho maloletých detí.
- 61 Na úvod treba konštatovať, že články 12 a 13 smernice 2008/115, článok 47 Charty a všeobecná zásada riadnej správy vecí verejných ukladajú procesné povinnosti, ktoré nie sú relevantné na účely odpovede na prvú otázku.

- 62 Po tomto spresnení treba v prvom rade pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že článok 20 ZFEÚ bráni vnútroštátnym opatreniam, ktorých účinkom je zbavenie občanov Únie účinného požívania podstaty práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občana Únie [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 58, ako aj citovaná judikatúra].
- 63 Naproti tomu ustanovenia Zmluvy o FEÚ týkajúce sa občianstva Únie nepriznávajú štátnym príslušníkom tretích krajín žiadne autonómne právo. Prípadné práva priznané takýmto štátnym príslušníkom totiž nie sú vlastné práva týchto štátnych príslušníkov, ale ide o práva, ktoré sú odvodené od práv občana Únie. Účel a odôvodnenie uvedených odvodených práv sa zakladajú na konštatovaní, že odmietnuť ich priznanie môže viesť k obmedzeniu najmä slobody pohybu občana Únie na území Únie [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 59, ako aj citovaná judikatúra].
- 64 V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že existujú veľmi osobitné situácie, v ktorých napriek skutočnosti, že sekundárne právo Únie týkajúce sa práva na pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín nie je uplatniteľné a dotknutý občan Únie nevyužil svoju slobodu pohybu, musí byť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, rodinnému príslušníkovi uvedeného občana Únie, priznané právo na pobyt, aby nedošlo k narušeniu potrebného účinku občianstva Únie, pokiaľ by v dôsledku odopretia takeého práva bol občan Únie nútený opustiť územie Únie ako celok, čo by ho zbavilo možnosti účinne požívať podstatu práv, ktoré mu z tohto postavenia vyplývajú [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 60, ako aj citovaná judikatúra].
- 65 Odmietnutie priznať právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny však môže ohroziť potrebný účinok občianstva Únie len vtedy, keď medzi týmto štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie, ktorý je jeho rodinným príslušníkom, existuje taký vzťah závislosti, v dôsledku ktorého by bol občan Únie nútený sprevádzať dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny a opustiť územie Únie ako celok [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 61, ako aj citovaná judikatúra].
- 66 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, priznanie práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ sa má posudzovať z hľadiska intenzity vzťahu závislosti medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie, ktorý je jeho rodinným príslušníkom, pričom takéto posúdenie musí zohľadňovať všetky okolnosti prejednávanej veci [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 63, ako aj citovaná judikatúra].
- 67 V tomto kontexte členský štát nemôže, ak sú splnené podmienky uvedené v bodoch 64 až 66 tohto rozsudku, prijať rozhodnutie o návrate proti dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny.
- 68 Na jednej strane totiž v takejto situácii článok 20 ZFEÚ bráni tomu, aby bol tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny odmietnutý pobyt, ako aj tomu, aby mu bolo uložené opatrenie o vyhostení, alebo všeobecnejšie opatrenie, ktoré ho zaväzuje vrátiť sa do tretej krajiny, pokiaľ takéto opatrenia môžu mať za následok zbavenie dotknutého občana Únie účinného požívania práv, ktoré mu vyplývajú z jeho postavenia občana Únie, z dôvodu vzťahu závislosti, ktorý existuje medzi ním a uvedeným štátnym príslušníkom tretej krajiny [pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. septembra 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 32, ako aj z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 65].

- 69 Na druhej strane z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že právo na pobyt stanovené v článku 20 ZFEÚ vyplýva priamo z primárneho práva a vzniká od okamihu, keď sú splnené podmienky odôvodňujúce priznanie tohto práva na pobyt, a to aj pred podaním žiadosti, ktorej predmetom je uznanie práva na pobyt (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2025, Stadt Wuppertal, C-130/24, EU:C:2025:340, body 32, 33 a 39).
- 70 Z toho vyplýva, že od vzniku takého vzťahu závislosti, aký je uvedený v bode 65 tohto rozsudku, dotknutý štátny príslušník tretej krajiny už nemôže byť počas trvania tohto vzťahu závislosti považovaný za osobu s nelegálnym pobytom na území dotknutého členského štátu v zmysle článku 3 bodu 2 smernice 2008/115 [pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2018, K. A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 89].
- 71 Z článku 2 ods. 1 a článku 6 ods. 1 tejto smernice pritom vyplýva, že členský štát môže prijať rozhodnutie o návrate len voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2024, Kaduna, C-244/24 a C-290/24, EU:C:2024:1038, body 137 a 138).
- 72 Z vyššie uvedeného vyplýva, že príslušným vnútroštátnym orgánom prináleží, aby náležite zohľadnili článok 20 ZFEÚ, pokiaľ zamýšľajú prijať rozhodnutie o návrate voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie.
- 73 Na tento účel, hoci je pravda, že je na členských štátoch, aby stanovili spôsoby vykonania článku 20 ZFEÚ v rámci konaní o návrate, nič to nemení na tom, že tieto pravidlá nesmú ohroziť potrebný účinok tohto článku [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 68, ako aj citovanú judikatúru].
- 74 V tejto súvislosti vzhľadom na to, že uskutočnenie konania o návrate proti rodičovi maloletého občana Únie môže z rovnakého dôvodu ako prijatie rozhodnutia o zamietnutí pobytu tomuto rodičovi zbaviť tohto občana Únie účinného požívania práv, ktoré mu vyplývajú z postavenia, ktoré mu priznáva článok 20 ZFEÚ, je možné procesné požiadavky, ktoré musia príslušné vnútroštátne orgány dodržiavať, pokiaľ ide o preskúmanie žiadostí o povolenie na pobyt, *mutatis mutandis* uplatniť na konania o návrate.
- 75 Z uvedeného vyplýva, že v rámci takéhoto konania príslušné vnútroštátne orgány nemajú povinnosť systematicky a z vlastnej iniciatívy skúmať existenciu vzťahu závislosti v zmysle článku 20 ZFEÚ, keďže dotknutá osoba musí predložiť dôkazy umožňujúce posúdiť, či sú splnené podmienky na uplatnenie tohto článku [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 69, ako aj citovanú judikatúru].
- 76 Na účely zabezpečenia potrebného účinku článku 20 ZFEÚ však prináleží vnútroštátnym orgánom, ktoré vedú konanie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, aby posúdili, najmä na základe skutočností, ktoré týmto orgánom dotknutý štátny príslušník tretej krajiny a občan Únie musia mať možnosť slobodne predložiť, a v prípade potreby vykonať nevyhnutné zisťovanie, či medzi týmito dvoma osobami existuje vzťah závislosti, ako je opísaný v bode 65 tohto rozsudku [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 70, ako aj citovanú judikatúru].

- 77 V dôsledku toho, ak príslušné vnútroštátne orgány zvažujú podľa vnútroštátnej právnej úpravy prijať rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorého rodinné väzby s občanom Únie sú im známe, musia sa ubezpečiť, v prípade potreby zhromaždením informácií potrebných na tento účel, že rozhodnutie, ktoré prijmú, nebude mať za následok, že tento občan Únie bude fakticky nútený opustiť územie Únie ako celok. Na tento účel musia tieto orgány najmä overiť, či medzi dotknutými osobami existuje taký vzťah závislosti, aký je opísaný v bode 65 tohto rozsudku [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, body 71 a 72].
- 78 V druhom rade, bez ohľadu na požiadavky vyplývajúce z článku 20 ZFEÚ, musia členské štáty pri vykonávaní smernice 2008/115 na základe článku 5 tejto smernice jednak náležite zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa, rodinný život a zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, ako aj dodržiavať zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Tieto záujmy a táto zásada sa musia náležite zohľadniť vo všetkých štádiách konania o návrate, a najmä v čase prijatia rozhodnutia o návrate [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhostenie – Liečebná konopa), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 91, a zo 4. septembra 2025, Adrar, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, bod 79].
- 79 Členský štát preto nemôže prijať rozhodnutie o návrate bez toho, aby zohľadnil relevantné okolnosti rodinného života dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktoré tento štátny príslušník tretej krajiny uviedol, a to ani na podporu žiadosti o pobyt [pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2018, K. A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 104].
- 80 Okrem toho, ak príslušné vnútroštátne orgány zamýšľajú prijať rozhodnutie o návrate voči rodičovi maloletej osoby, prináleží týmto orgánom, aby vykonali všeobecné a dôkladné posúdenie situácie tejto maloletej osoby, pričom náležite zohľadnia najlepší záujem dieťaťa [pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. januára 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Návrat maloletej osoby bez sprievodu), C-441/19, EU:C:2021:9, bod 60, a z 11. marca 2021, État belge (Návrat rodiča maloletej osoby), C-112/20, EU:C:2021:197, bod 33].
- 81 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 20 ZFEÚ a článok 5 smernice 2008/115 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby orgány členského štátu prijali rozhodnutie o návrate voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, bez toho, aby predtým preskúmali dôsledky takéhoto rozhodnutia na rodinný život tohto štátneho príslušníka tretej krajiny a na situáciu jeho maloletých detí, ak tieto orgány majú informácie o existencii rodinných väzieb medzi uvedeným štátnym príslušníkom tretej krajiny a týmito občanmi Únie.

O piatej otázke

- 82 Svojou piatou otázkou, ktorú treba preskúmať v druhom rade, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 20 ZFEÚ v spojení s článkami 7, 24 a 47 Charty, ako aj so všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá vylučuje uplatnenie tohto článku 20 proti rozhodnutiu o návrate alebo v priebehu konania o návrate, ak:
- sa právo na pobyt podľa uvedeného článku 20 alebo vzťah závislosti uplatňuje po prvýkrát až v rámci súdneho konania, hoci príslušné orgány už mali vedomosť o rodinných väzbách medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie,

- skutočnosti relevantné na účely uplatnenia tohto článku 20 sa po prvýkrát zistia v priebehu súdneho konania, alebo
 - konaniu o návrate predchádzalo rozhodnutie o zamietnutí pobytu v dotknutom členskom štáte.
- 83 Pokiaľ ide po prvé o prípad neuplatnenia práva na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ alebo vzťahu závislosti počas správneho konania, treba zdôrazniť, že štátny príslušník tretej krajiny, voči ktorému je vedené konanie o návrate, má povinnosť lojálnej spolupráce, na základe ktorej musí čo najskôr informovať príslušné vnútroštátne orgány o všetkých relevantných udalostiach týkajúcich sa jeho rodinného života (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. septembra 2025, Adrar, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, bod 83 citovaných judikatúru).
- 84 Ako však vyplýva z bodov 73 až 77 tohto rozsudku, ak príslušné vnútroštátne orgány majú informácie o existencii rodinných väzieb medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie, tieto orgány nemôžu prijať rozhodnutie o návrate bez toho, aby overili a v prípade potreby vykonali nevyhnutné preskúmanie, že článok 20 ZFEÚ nebráni prijatiu takéhoto rozhodnutia.
- 85 V takejto situácii okolnosť, že tento štátny príslušník tretej krajiny sa pred týmito orgánmi osobitne neodvolával na článok 20 ZFEÚ, ich nemôže oslobodiť od povinnosti vykonať takéto overenie alebo im umožniť prijať rozhodnutie o návrate, hoci po tomto overení konštatujú, že podmienky uvedené v bodoch 64 až 66 tohto rozsudku sú splnené [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 73].
- 86 Vzhľadom na jasnú a bezpodmienečnú povahu povinností, ktoré tak majú príslušné vnútroštátne orgány, treba preto tieto povinnosti považovať za povinnosti s priamym účinkom, v dôsledku čoho dotknutý štátny príslušník tretej krajiny musí mať možnosť dovolávať sa pred vnútroštátnym súdom v rámci účinného prostriedku nápravy, ako to vyžaduje článok 13 ods. 1 smernice 2008/115 a článok 47 Charty, prípadného porušenia týchto povinností, aj keď sa pred týmito orgánmi neodvolával na právo na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ alebo na vzťah závislosti.
- 87 Po druhé, pokiaľ ide o prípadné skutkové okolnosti, ktoré boli po prvýkrát zistené až v priebehu súdneho konania, treba pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol, že s cieľom zabrániť tomu, aby bol maloletý občan Únie zbavený účinného požívania práv, ktoré mu vyplývajú z postavenia, ktoré mu priznáva článok 20 ZFEÚ, prináleží vnútroštátnym súdom, ktoré majú rozhodnúť o odmietnutí pobytu, zohľadniť skutkové okolnosti, ktoré nastali po správnom rozhodnutí [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Thajská matka maloletého dieťaťa s holandskou štátnou príslušnosťou), C-459/20, EU:C:2023:499 bod 52].
- 88 Vzhľadom na to, že uskutočnenie konania o návrate môže tiež zbaviť maloletého občana Únie účinného požívania práv, ktoré mu vyplývajú z postavenia, ktoré mu priznáva článok 20 ZFEÚ, toto riešenie sa musí uplatniť aj pri preskúmaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu o návrate.
- 89 Okrem toho treba konštatovať, že pokiaľ ide o opatrenie o vyhostení štátneho príslušníka členského štátu z dôvodu verejného poriadku, Súdny dvor rozhodol, že právo Únie bráni vnútroštátnej praxi, podľa ktorej vnútroštátne súdy nemajú zohľadniť skutkové okolnosti, ktoré nastali po tomto opatrení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 82).

- 90 Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o návrate, musí zohľadniť skutkové okolnosti relevantné na účel uplatnenia článku 20 ZFEÚ, ktoré boli po prvýkrát zistené v priebehu súdneho konania.
- 91 Po tretie, pokiaľ ide o relevantnosť existencie predchádzajúceho rozhodnutia o pobyte, je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na to, že je na členských štátoch, aby stanovili podmienky uplatňovania článku 20 ZFEÚ v rámci konania o návrate, môžu tieto podmienky stanoviť tak, aby sa zabezpečilo, že právo dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny na zohľadnenie jeho rodinnej situácie pred prijatím rozhodnutia o návrate nemôže byť zneužitý na opätovné začatie alebo neobmedzené predĺženie správneho konania [pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2018, K. A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 105].
- 92 Členský štát môže najmä stanoviť, že príslušné vnútroštátne orgány musia pri posudzovaní žiadosti o povolenie na pobyt zohľadniť zistenia týkajúce sa rodinnej situácie dotknutej osoby bez toho, aby museli nevyhnutne prehodnotiť celú túto situáciu *ex novo*.
- 93 Na jednej strane však existencia rozhodnutia o zamietnutí pobytu nemôže byť rozhodujúca na účely uplatnenia článku 20 ZFEÚ v priebehu konania o návrate v situácii, o akú ide vo veci samej, keď príslušné vnútroštátne orgány prijali toto rozhodnutie bez toho, aby vôbec posúdili, či je tento článok uplatniteľný, hoci mali informácie o existencii rodinných väzieb medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie.
- 94 Na druhej strane z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa pobytu vyplýva, že príslušné vnútroštátne orgány musia zohľadniť situáciu v čase, keď majú rozhodnúť o uplatnení článku 20 ZFEÚ [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Thajská matka maloletého dieťaťa s holandskou štátnou príslušnosťou), C-459/20, EU:C:2023:499 bod 52]. Okrem toho, ako bolo pripomenuté v bode 69 tohto rozsudku, právo na pobyt podľa článku 20 ZFEÚ vzniká od okamihu, keď sú splnené podmienky odôvodňujúce jeho priznanie, nezávisle od konaní vedených s cieľom dosiahnuť uznanie tohto práva.
- 95 Zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku vyplýva, že v situácii, keď rozhodnutie o zamietnutí pobytu a rozhodnutie o návrate nie sú prijaté súčasne, najmä v situácii, o akú ide vo veci samej, keď prijatie týchto rozhodnutí trvá značný čas, príslušné vnútroštátne orgány musia v každom prípade v priebehu konania o návrate zohľadniť prípadné nové okolnosti relevantné na účely uplatnenia článku 20 ZFEÚ, a nemôžu sa teda pri vylúčení tohto uplatnenia opierať výlučne o skutočnosť, že právo na pobyt bolo predtým zamietnuté, a to ani v prípade, ak toto zamietnutie bolo prijaté s náležitým zohľadnením tohto článku.
- 96 V dôsledku toho treba na piatu otázku odpovedať tak, že článok 20 ZFEÚ v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá vylučuje uplatnenie tohto článku 20 proti rozhodnutiu o návrate alebo počas konania o návrate, ak:
- sa právo na pobyt podľa uvedeného článku 20 alebo vzťah závislosti uplatňuje po prvýkrát až v rámci súdneho konania, hoci príslušné orgány už mali vedomosť o rodinných väzbách medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie,
 - skutočnosti relevantné na účely uplatnenia tohto článku 20 sa po prvýkrát zistia v priebehu súdneho konania, alebo

– konaniu o návrate predchádzalo rozhodnutie o zamietnutí pobytu v dotknutom členskom štáte.

O druhej otázke

- 97 Svojou druhou otázkou, ktorú treba preskúmať ako tretiu v poradí, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 20 ZFEÚ, ako aj články 5, 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s článkami 7 a 24 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá z dôvodu národnej bezpečnosti ukladá orgánom tohto členského štátu povinnosť prijať rozhodnutie o návrate proti štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, a to len na základe neodôvodneného záväzného stanoviska, ktoré prijal orgán poverený špecializovanými funkciami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou, bez dôkladného preskúmania všetkých individuálnych okolností a dodržania zásady proporcionality.
- 98 V prvom rade z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že členské štáty sa môžu za určitých podmienok odchýliť od odvodeného práva na pobyt vyplývajúceho z článku 20 ZFEÚ pre rodinného príslušníka občana Únie, akým je osoba uvedená v bode 64 tohto rozsudku, s cieľom zaručiť zachovanie verejného poriadku alebo ochranu verejnej bezpečnosti. Môže to tak byť v prípade, ak tento štátny príslušník tretej krajiny predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre verejný poriadok alebo verejnú či národnú bezpečnosť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 76 a citovanú judikatúru].
- 99 Odmietnutie práva na pobyt založené na tomto dôvode však môže vyplývať len z konkrétneho posúdenia všetkých relevantných okolností prejednávanej veci z hľadiska zásady proporcionality, základných práv, ktorých dodržiavanie zabezpečuje Súdny dvor, a prípadne najlepšieho záujmu dieťaťa dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 77, ako aj citovaná judikatúra].
- 100 Z úvah uvedených v bodoch 72 a 73 tohto rozsudku vyplýva, že táto požiadavka sa uplatňuje aj počas konania o návrate vedeného proti štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi dotknutého členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu. Súdny dvor už navyše rozhodol, že uvedená požiadavka musí byť dodržaná v konaní týkajúcom sa uplatnenia článku 20 ZFEÚ, v ktorom nejde o rozhodnutie o zamietnutí pobytu, ale o opatrenie o vyhostení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, body 40 a 41).
- 101 Okrem toho, ak členské štáty zamýšľajú prijať rozhodnutie o návrate z dôvodu národnej bezpečnosti, sú aj naďalej povinné dodržiavať článok 5 smernice 2008/115, ako aj články 7 a 24 Charty.
- 102 Ako sa však uvádza v odôvodnení 6 tejto smernice, rozhodnutia prijaté podľa tejto smernice by sa mali prijímať na individuálnom základe a mali by zohľadňovať objektívne kritériá, v dôsledku čoho príslušným vnútroštátnym orgánom prináleží, aby pred prijatím takéhoto rozhodnutia o návrate zohľadnili všetky relevantné okolnosti na účely uplatňovania týchto článkov, a najmä rodinnú situáciu dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny. Tieto vnútroštátne orgány musia navyše zabezpečiť dodržiavanie zásady proporcionality vo všetkých fázach konania o návrate (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júna 2015, Zh. a O., C-554/13, EU:C:2015:377, bod 49, ako aj z 1. augusta 2025, Al Hoceima a Boghni, C-636/23 a C-637/23, EU:C:2025:603, bod 77).

- 103 Hoci teda právo Únie neurčuje, ktorý orgán má vykonať posúdenia uvedené v bodoch 99 a 101 tohto rozsudku, nič to nemení na tom, že rozhodnutie o návrate založené na dôvode národnej bezpečnosti možno prijať až po ukončení takýchto posúdení.
- 104 V druhom rade článok 12 ods. 1 smernice 2008/115 stanovuje, že rozhodnutia o návrate sa vydávajú písomne a uvádzajú sa v nich skutkové a právne dôvody. Toto ustanovenie však umožňuje obmedziť informácie o skutkových dôvodoch, ak vnútroštátne právo umožňuje obmedziť právo na informácie, najmä s cieľom zabezpečiť národnú bezpečnosť.
- 105 Vzhľadom na to, že právo Únie neobsahuje pravidlo, ktoré by presne definovalo konkrétne podmienky takéhoto obmedzenia, tieto podmienky patria do vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu na základe zásady procesnej autonómie členských štátov, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej výhodné ako tie, ktorými sa spravujú podobné situácie vo vnútroštátnom práve (zásada ekvivalencie), a že nesmú v praxi znemožňovať alebo príliš sťažovať výkon práv poskytnutých právom Únie (zásada efektivity) [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 79, ako aj citovanú judikatúru].
- 106 V tejto súvislosti treba tiež pripomenúť, že členské štáty sú pri vykonávaní práva Únie povinné zabezpečiť dodržiavanie tak požiadaviek vyplývajúcich zo všeobecnej zásady riadnej správy vecí verejných, ako aj z práva na účinný prostriedok nápravy zakotveného v článku 47 prvom odseku Charty [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 80, ako aj citovaná judikatúra].
- 107 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora pritom vyplýva, že účinnosť súdneho preskúmania zaručená článkom 47 prvým pododsekom Charty vyžaduje, aby dotknutá osoba mala možnosť oboznámiť sa s dôvodmi, na ktorých sa zakladá rozhodnutie prijaté voči nej, buď prostredníctvom prečítania samotného rozhodnutia, alebo prostredníctvom oznámenia dôvodov na základe svojej žiadosti, a to bez toho, aby bola dotknutá právomoc príslušného súdu vyžadovať od dotknutého orgánu, aby tieto dôvody oznámil s cieľom umožniť dotknutej osobe brániť svoje práva za najlepších možných podmienok a pri plnej znalosti veci sa rozhodnúť, či je potrebné obrátiť sa na príslušný súd, a aby tento súd mal možnosť v plnom rozsahu preskúmať zákonnosť dotknutého vnútroštátneho rozhodnutia [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 81, ako aj citovaná judikatúra].
- 108 Vzhľadom na to treba pripomenúť, že práva uvedené v článku 47 Charty nie sú absolútnymi výsadami a že povinnosť odôvodnenia, ktorá je s tým spojená, teda môže byť v rámci definovanom v článku 12 ods. 1 smernice 2008/115 obmedzená na základe vyvažovania práva dotknutej osoby na riadnu správu vecí verejných, ako aj práva na účinný prostriedok nápravy na jednej strane a záujmami uvedenými na odôvodnenie nezverejnenia informácií týkajúcich sa skutkových dôvodov tejto osobe na druhej strane, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti (pozri analogicky rozsudok z 22. septembra 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a i., C-159/21, EU:C:2022:708, bod 50).
- 109 Toto vyvažovanie však vzhľadom na nevyhnutnú potrebu dodržiavať článok 47 Charty nemôže viesť k tomu, že právo dotknutej osoby na obhajobu bude zbavené akejkoľvek účinnosti a že právo podať opravný prostriedok, ako je stanovené v článku 13 ods. 1 smernice 2008/115, bude zbavené obsahu, najmä tým, že dotknutá osoba nebude oboznámená ani s podstatou dôvodov, na

ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči tejto osobe (pozri analogicky rozsudok z 22. septembra 2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság a i., C-159/21, EU:C:2022:708, bod 51).

- 110 Z predchádzajúcich úvah týkajúcich sa tak požiadavky zohľadnenia všetkých okolností relevantných na účely uplatnenia článku 20 ZFEÚ a článku 5 smernice 2008/115, ako aj povinnosti odôvodnenia rozhodnutí o návrate vyplýva, že vnútroštátny orgán príslušný rozhodovať o návrate sa nemôže platne obmedziť na vykonanie neodôvodneného rozhodnutia prijatého iným vnútroštátnym orgánom, ktorý túto požiadavku nesplnil, a len na tomto základe a z dôvodu národnej bezpečnosti prijať rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 82, ako aj citovanú judikatúru].
- 111 Toto konštatovanie nijako nevylučuje, aby časť informácií použitých príslušným orgánom na vykonanie posúdení uvedených v bodoch 99 a 101 tohto rozsudku mohla byť poskytnutá orgánmi poverenými špecializovanými úlohami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť tohto orgánu [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 83, ako aj citovanú judikatúru].
- 112 Rovnako, uvedené konštatovanie nebráni tomu, aby členský štát udelil orgánu poverenému špecializovanými funkciami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou právomoc vydať záväzné stanovisko, ktorým sa uloží prijatie rozhodnutia o návrate, pokiaľ tento orgán dodrží povinnosť odôvodnenia, a že takéto stanovisko môže prijať až po riadnom zohľadnení všetkých relevantných okolností uvedených v bodoch 99 a 101 tohto rozsudku [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 84, ako aj citovanú judikatúru].
- 113 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 20 ZFEÚ, ako aj články 5, 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s článkami 7 a 24 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá z dôvodu národnej bezpečnosti ukladá orgánom tohto členského štátu povinnosť prijať rozhodnutie o návrate proti štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, a to len na základe neodôvodneného záväzného stanoviska, ktoré prijal orgán poverený špecializovanými funkciami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou, bez dôkladného preskúmania všetkých individuálnych okolností a dodržania zásady proporcionality.

O tretej, štvrtej, šiestej a siedmej otázke

- 114 Treťou, štvrtou, šiestou a siedmou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne a vo štvrtom rade, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s jej článkami 1, 5 a 11, článkom 20 ZFEÚ, všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných, ako aj článkami 5, 7, 24 a 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá stanovuje, že ak rozhodnutie o návrate a rozhodnutie o zákaze vstupu, prijaté voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, sú založené informáciách, ktorých zverejnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť tohto členského štátu, tento štátny príslušník tretej

krajiny môže mať prístup k týmto informáciám len po získaní povolenia na tento účel, nie je mu oznámená ani podstata dôvodov, na ktorých sú tieto rozhodnutia založené, a v každom prípade nemôže na účely správneho alebo súdneho konania použiť informácie, ku ktorým by prípadne mohol mať prístup, ale príslušný súd musí požiadať prokurátora, aby zasiahol s cieľom chrániť práva uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny.

- 115 Na úvod treba konštatovať, že vzhľadom na to, že tretia, štvrtá, šiesta a siedma otázka sa týkajú výlučne konania, ktoré sa musí uskutočniť pred príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a vnútroštátnymi súdmi v situácii, o akú ide vo veci samej, články 1 a 11 smernice 2008/115, ako aj články 5, 7 a 24 Charty nie sú relevantné na účely odpovede na tieto otázky.
- 116 Ako bolo uvedené v bode 104 tohto rozsudku, článok 12 ods. 1 smernice 2008/115 stanovuje, že rozhodnutia o návrate a rozhodnutia o zákaze vstupu sa vydávajú písomne a uvádzajú sa v nich skutkové a právne dôvody.
- 117 Článok 13 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa poskytne účinný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje príslušný súdny alebo správny orgán, alebo príslušný orgán zložený z členov, ktorí sú nestranní a majú zaručenú nezávislosť, na odvolanie sa proti týmto rozhodnutiam.
- 118 Tieto ustanovenia však neobsahujú nijaký údaj, pokiaľ ide o spôsoby prístupu k spisu týkajúcemu sa konania o návrate. Okrem toho, ako bolo uvedené v bodoch 104 a 105 tohto rozsudku, hoci článok 12 ods. 1 uvedenej smernice umožňuje obmedziť informácie týkajúce sa skutkových dôvodov, ktoré musia byť uvedené v rozhodnutiach o návrate, ak vnútroštátne právo umožňuje obmedziť právo na informácie, najmä na účely ochrany národnej bezpečnosti, právo Únie neobsahuje osobitné pravidlo, ktoré definuje konkrétne spôsoby takéhoto obmedzenia.
- 119 Z uvedeného vyplýva, že konkrétne podmienky postupov stanovených v oblasti prístupu dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny k spisu týkajúcemu sa konania o návrate, ako aj k odôvodneniu rozhodnutia o návrate a rozhodnutia o zákaze vstupu, ak sú tieto rozhodnutia založené na informáciách, ktorých zverejnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť dotknutého členského štátu, patria do právneho poriadku každého členského štátu v medziach vyplývajúcich zo zásad a práva, ako sú pripomenuté v bodoch 105 a 106 tohto rozsudku.
- 120 Z toho vyplýva najmä to, že dodržanie práv dotknutej osoby na obhajobu musí byť zaručené tak v priebehu správneho konania, ako aj v prípadnom súdnom konaní [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 88, ako aj citovaná judikatúra].
- 121 Pokiaľ ide po prvé o správne konanie, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora v tejto súvislosti vyplýva, že dodržiavanie práv na obhajobu predpokladá, že adresátovi rozhodnutia, ktoré významnou mierou ovplyvňuje jeho záujmy, musia správne orgány členských štátov pri prijímaní opatrení patriacich do pôsobnosti práva Únie umožniť, aby mohol účinne vyjadriť svoje stanovisko ku skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať pri svojom rozhodnutí [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 89, ako aj citovaná judikatúra].
- 122 Cieľom tejto požiadavky je najmä v rámci konania o návrate, o aké ide vo veci samej, umožniť príslušnému orgánu, aby si splnil svoju povinnosť rozhodnúť o prípadnom prijatí rozhodnutia o návrate a rozhodnutia o zákaze vstupu tak, že s plnou znalosťou veci vykoná individuálne

posúdenie všetkých relevantných okolností, čo si vyžaduje, aby adresát týchto rozhodnutí mohol opraviť chybu alebo uviesť takéto skutočnosti týkajúce sa svojej osobnej situácie, ktoré môžu ovplyvniť prijatie alebo neprijatie rozhodnutí alebo ich obsah [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 90, ako aj citovanú judikatúru].

- 123 Cieľom uvedenej požiadavky je všeobecnejšie pri začatí konania o návrate prispieť k dodržiavaniu povinností uložených v článku 5 smernice 2008/115 tým, že sa zabezpečí, aby dotknutý štátny príslušník tretej krajiny mohol vyjadriť svoje stanovisko ku konkrétnym účinkom týchto povinností voči nemu [pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. mája 2018, K. A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 103, ako aj zo 14. januára 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Návrat maloletej osoby bez sprievodu), C-441/19, EU:C:2021:9, bod 59].
- 124 Keďže táto požiadavka nevyhnutne predpokladá, že tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa ponúkne, v prípade potreby prostredníctvom poradcu, konkrétna možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami, na ktorých chce správny orgán založiť svoje rozhodnutie, rešpektovanie práv na obhajobu má za následok právo na prístup ku všetkým spisovým materiálom v priebehu správneho konania [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 91 a citovanú judikatúru].
- 125 Pokiaľ ide v druhom rade o súdne konanie, rešpektovanie práv na obhajobu znamená, že žalobcovi sa umožní prístup nielen k dôvodom rozhodnutia, ktoré bolo vo vzťahu k nemu prijaté, ale aj ku všetkým skutočnostiam v spise, z ktorých správny orgán vychádzal, aby sa k týmto skutočnostiam mohol účinne vyjadriť [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 92, ako aj citovaná judikatúra].
- 126 Okrem toho zo zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práv na obhajobu uvedených v článku 47 Charty, vyplýva, že účastníci konania musia mať právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi alebo vyjadreniami predloženými pred súdom, aby mohli jeho rozhodnutie ovplyvniť alebo sa k týmto dôkazom vyjadriť, čo si vyžaduje, aby osoba dotknutá rozhodnutím o návrate a rozhodnutím o zákaze vstupu mala možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami uvedenými v spise, ktoré má k dispozícii súd rozhodujúci o žalobe podanej proti týmto rozhodnutiam [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 93, ako aj citovaná judikatúra].
- 127 Treba však pripomenúť, že práva na obhajobu nie sú absolútne a že právo na prístup k spisu, ktoré je ich nevyhnutnou súčasťou, môže byť obmedzené na základe vyvažovania všeobecnej zásady riadnej správy vecí verejných a práva na účinný prostriedok nápravy dotknutej osoby na jednej strane a záujmov uvedených na odôvodnenie nezverejnenia časti spisu tejto osobe, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti, na strane druhej [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 94, ako aj citovaná judikatúra].
- 128 Toto vyváženie však vzhľadom na nevyhnutnú potrebu dodržiavať článok 47 Charty nemôže viesť k tomu, že práva dotknutej osoby na obhajobu budú zbavené akejkoľvek účinnosti a že jej právo na opravný prostriedok vyplývajúce z tohto článku 47 bude zbavené svojho obsahu najmä tým, že dotknutá osoba nebude oboznámená ani s podstatou dôvodov, na ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči nej [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 95, ako aj citovanú judikatúru].

- 129 Uvedené vyvažovanie naopak môže viesť k tomu, že niektoré skutočnosti uvedené v spise sa dotknutej osobe neoznámia, ak by ich sprístupnenie mohlo priamo a osobitne ohroziť národnú bezpečnosť daného členského štátu, okrem iného v tom zmysle, že by mohlo ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť konkrétne vyšetrovacie metódy, ktoré používajú orgány poverené špecializovanými úlohami v oblasti národnej bezpečnosti, a tým vážne narušiť budúce plnenie úloh týchto orgánov, prípadne im v tom úplne zabrániť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 96, ako aj citovanú judikatúru].
- 130 Preto, aj keď členské štáty môžu v prípade, keď si to vyžaduje národná bezpečnosť, nepriznať dotknutej osobe priamy prístup k celému jej spisu v rámci konania o návrate, o aké ide vo veci samej, a najmä obmedziť podľa článku 12 ods. 1 smernice 2008/115 informácie týkajúce sa skutkových dôvodov rozhodnutí prijatých voči tejto osobe, nemôžu bez toho, aby porušili zásadu efektivity, všeobecnú zásadu riadnej správy vecí verejných a právo na účinný prostriedok nápravy, uviesť túto osobu do situácie, v ktorej by nemala možnosť, a to v prípade potreby aj v rámci osobitného konania, ktorého účelom je zachovanie národnej bezpečnosti, účinne sa oboznámiť s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v tomto spise [pozri analogicky rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 97, ako aj citovanú judikatúru].
- 131 V tejto súvislosti treba na jednej strane konštatovať, že v prípade, keď bolo zverejnenie informácií obsiahnutých v spise obmedzené z dôvodov národnej bezpečnosti, nie je dostatočne zabezpečené rešpektovanie práv dotknutej osoby na obhajobu tým, že táto osoba má možnosť získať za určitých podmienok povolenie na prístup k týmto informáciám, ktoré je sprevádzané úplným zákazom použitia takto získaných informácií na účely správneho konania alebo prípadného súdneho konania [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 98, ako aj citovanú judikatúru].
- 132 Okrem toho možnosť príslušného súdu mať prístup k celému spisu nemôže nahradiť prístup dotknutej osoby k informáciám uvedeným v tomto spise, keďže rešpektovanie práv na obhajobu znamená, že dotknutá osoba môže, ak je to potrebné prostredníctvom poradcu, presadzovať svoje záujmy vyjadrením svojho stanoviska k týmto informáciám [pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 99, ako aj z 29. júla 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 95 a citovanú judikatúru].
- 133 Napokon mechanizmus, akým je mechanizmus opísaný predkladajúcim vnútroštátnym súdom, založený na zásahu prokurátora v záujme dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny bez toho, aby tento prokurátor mohol sám oznámiť tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny skutočnosti, ku ktorým bude mať prístup, nemôže spĺňať požiadavky vyplývajúce z článku 47 Charty.
- 134 Takýto mechanizmus totiž nijako nezaručuje, že prokurátor vyjadrí stanovisko dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny k relevantným skutočnostiam v spise, pretože tieto skutočnosti nie sú tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny známe a prokurátor nie je povinný konzultovať s uvedeným štátnym príslušníkom tretej krajiny ani riadiť sa prípadnými pokynmi, ktoré by tento štátny príslušník tretej krajiny formuloval.

- 135 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že adresátovi tohto príslušného rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva bod 130 tohto rozsudku, musia byť oznámené podstatné dôvody, na ktorých sa toto rozhodnutie zakladá (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júna 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 65, a z 29. júla 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 88).
- 136 Súdny dvor okrem toho konštatoval, že vnútroštátna právna úprava, v rámci ktorej advokát môže mať prístup k utajovaným skutočnostiam, na ktorých je založené rozhodnutie, ale nie je oprávnený sprístupniť ich obsah svojmu klientovi, nie je dostatočná na zabezpečenie dodržiavania článku 47 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 95).
- 137 Z uvedeného vyplýva, že na tretiu, štvrtú, šiestu a siedmu otázku treba odpovedať tak, že články 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s jej článkom 5, článkom 20 ZFEÚ, všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných, ako aj článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá stanovuje, že ak rozhodnutie o návrate a rozhodnutie o zákaze vstupu, prijaté voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, sú založené na informáciách, ktorých zverejnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť tohto členského štátu, tento štátny príslušník tretej krajiny môže mať prístup k týmto informáciám len po získaní povolenia na tento účel, nie je mu oznámená ani podstata dôvodov, na ktorých sú tieto rozhodnutia založené, a v každom prípade nemôže na účely správneho alebo súdneho konania použiť informácie, ku ktorým by prípadne mohol mať prístup, ale príslušný súd musí požiadať prokurátora, aby zasiahol s cieľom chrániť práva uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny.

O deviatej otázke

- 138 Svojou deviatou otázkou, ktorú treba preskúmať v piatom rade, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa všeobecná zásada riadnej správy vecí verejných a článok 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že orgán poverený špecializovanými úlohami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou môže, ak sa domnieva, že samotné zverejnenie podstaty dôvodov, na ktorých je založené rozhodnutie o návrate, by mohlo ohroziť národnú bezpečnosť, odmietnuť akékoľvek zverejnenie týchto dôvodov štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, na ktorého sa toto rozhodnutie vzťahuje.
- 139 Ako vyplýva z bodu 130 tohto rozsudku, zásada efektivity, všeobecná zásada riadnej správy vecí verejných a článok 47 Charty bránia tomu, aby vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o návrate, mohol zamietnuť tento opravný prostriedok na základe rozhodujúcich skutočností obsiahnutých v spise, ktorých podstata nebola dotknutej osobe oznámená.
- 140 Je pravda, že pravidlá týkajúce sa utajenia a odtajnenia informácií na základe vnútroštátnych právnych predpisov, ako aj pravidlá sprístupňovania utajovaných skutočností nie sú harmonizované aktom Únie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 103, ako aj citovanú judikatúru].

- 141 Nič to však nemení na tom, že ak sa rozhodnutie o návrate zakladá na utajovaných skutočnostiach, tieto pravidlá sa musia vykonávať v súlade so všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných a článkom 47 Charty [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 105, ako aj citovanú judikatúru].
- 142 Súdny dvor však rozhodol, že členské štáty môžu vo výnimočných prípadoch z dôvodov týkajúcich sa bezpečnosti štátu a na účely zabránenia tomu, aby bola dotknutá osoba presne a úplne informovaná o dôvodoch, ktoré tvoria základ rozhodnutia o pobyte, stanoviť postupy a pravidlá procesného práva, ktoré umožnia skĺbiť na jednej strane legitímne hľadiská bezpečnosti štátu týkajúce sa povahy a zdrojov informácií, na ktoré sa prihliadalo pri prijímaní takého rozhodnutia, a na druhej strane potrebu zaručiť osobe podliehajúcej súdnej právomoci dodržanie jej procesných práv, akým je právo byť vypočutý a zásada kontradiktórnosti [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 107, ako aj citovaná judikatúra].
- 143 Súdny dvor považoval za zlučiteľný s článkom 47 Charty systém, v ktorom sa príslušný súd môže oboznámiť so všetkými dôvodmi a súvisiacimi dôkazmi, na základe ktorých bolo predmetné rozhodnutie prijaté, ako aj preskúmať, či dôvody súvisiace s bezpečnosťou štátu, na ktoré sa odvoláva príslušný vnútroštátny orgán, skutočne bránia úplnému oznámeniu týchto dôvodov a dôkazov [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 108, ako aj citovaná judikatúra].
- 144 Pokiaľ ide o súdne preskúmanie týchto dôvodov, Súdny dvor sa domnieval, že na účely zabezpečenia dodržiavania článku 47 Charty stačí, aby príslušný súd mohol v prípade, keď sa domnieva, že uvedené dôvody nie sú platné, poskytnúť vnútroštátnemu orgánu možnosť oznámiť dotknutej osobe chýbajúce dôvody a dôkazy [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 109, ako aj citovaná judikatúra].
- 145 Ak sa príslušný vnútroštátny orgán v takom prípade rozhodne neoznámiť všetky dôvody a súvisiace dôkazy, musí príslušný súd, aby dodržal článok 47 Charty, preskúmať zákonnosť predmetného rozhodnutia len na základe dôvodov a dôkazov, ktoré boli oznámené [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 110, ako aj citovaná judikatúra].
- 146 Naopak v prípade, keď príslušný súd rozhodne, že dôvody uvádzané príslušným vnútroštátnym orgánom bránia úplnému oznámeniu týchto dôvodov a dôkazov, Súdny dvor konštatoval, že príslušný súd môže zohľadniť tieto dôvody a dôkazy tak, že primerane zváži relevantné požiadavky, a uviedol, že ak má tento súd v úmysle takto postupovať, musí dbať na to, aby bola podstata dôvodov, na ktorých je založené predmetné rozhodnutie, oznámená dotknutej osobe spôsobom, ktorý náležite zohľadňuje nevyhnutnú dôvernú povahu dôkazov [rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 111, ako aj citovaná judikatúra].
- 147 Súdny dvor však tiež spresnil, že ak je táto oznamovacia povinnosť porušená, uvedený súd je povinný z toho vyvodiť dôsledky [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. apríla 2024, NW a PQ (Utajované skutočnosti), C-420/22 a C-528/22, EU:C:2024:344, bod 112, ako aj citovanú judikatúru].

- 148 Za týchto podmienok môžu členské štáty vyhradiť príslušnému vnútroštátnemu orgánu právomoc oznámiť alebo neoznámiť utajované dôvody alebo dôkazy, pokiaľ má vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o návrate právomoc vyvodiť dôsledky z rozhodnutia, ktoré v tejto súvislosti napokon prijal tento orgán (pozri analogicky rozsudok z 29. júla 2024, *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 99 a citovanú judikatúru).
- 149 V dôsledku toho treba na deviatu otázku odpovedať tak, že všeobecná zásada riadnej správy vecí verejných a článok 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že orgán poverený špecializovanými úlohami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou môže, ak sa domnieva, že samotné zverejnenie podstaty dôvodov, na ktorých je založené rozhodnutie o návrate, by mohlo ohroziť národnú bezpečnosť, odmietnuť akékoľvek zverejnenie týchto dôvodov štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, na ktorého sa toto rozhodnutie vzťahuje. Naopak, vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu, s cieľom zabezpečiť rešpektovanie práv tejto osoby na obhajobu však musí v prípade potreby vyvodiť dôsledky z prípadného rozhodnutia príslušných orgánov neoznámiť všetky dôvody tohto rozhodnutia a súvisiace dôkazy, alebo ich časť.

O ôsmej otázke

O prípustnosti

- 150 Európska komisia tvrdí, že ôsmu otázku treba čiastočne zamietnuť ako neprípustnú v rozsahu, v akom sa týka účinkov rozhodnutia v záujme jednotného výkladu práva na samotný Kúria (Najvyšší súd). Keďže predkladajúci vnútroštátny súd je súdom nižšieho stupňa, odpoveď Súdneho dvora v tejto veci by mu nebola nijako užitočná pri rozhodovaní sporu vo veci samej.
- 151 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora, v rámci spolupráce medzi Súdnyim dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ, prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti prípadu posúdil tak nevyhnutnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na účely prijatia svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Preto, pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri rozsudky z 21. apríla 1988, *Pardini*, 338/85, EU:C:1988:194, bod 8, a z 24. júla 2023, *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 61).
- 152 Z uvedeného vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa práva Únie platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, alebo ak je problém hypotetický alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené (pozri rozsudky z 13. júla 2000, *Idéal tourisme*, C-36/99, EU:C:2000:405, bod 20, a z 24. júla 2023, *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 62).
- 153 Keďže v prejednávanej veci predkladajúci vnútroštátny súd nie je kolégiom spadajúcim pod Kúria (Najvyšší súd), ale súdom nižšieho stupňa, treba konštatovať, že pravidlá, ktoré definujú podmienky, za ktorých sa Kúria (Najvyšší súd) môže odchyliť od svojej vlastnej judikatúry, zjavne nemajú nijakú súvislosť s predmetom sporu vo veci samej.

- 154 Z toho vyplýva, že ôsma otázka je prípustná len v rozsahu, v akom sa týka pravidiel, ktoré definujú právomoci súdov nižšieho stupňa.

O veci samej

- 155 V rámci prípustnej časti svojej ôsmej otázky, ktorú treba preskúmať v šiestom rade, sa predkladajúci vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 4 ods. 3 a článok 19 ods. 1 ZEÚ, článok 267 ZFEÚ, ako aj článok 47 Charty v spojení so zásadou prednosti práva Únie, všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných, ako aj s článkami 1, 5 a 11 až 13 smernice 2008/115 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá vnútroštátnemu súdu ukladá povinnosť riadiť sa právnymi posúdeniami súdu vyššieho stupňa, hoci sa vzhľadom na výklad práva Únie poskytnutý Súdny dvor domnieva, že tieto posúdenia nie sú v súlade s týmto právom.
- 156 Na úvod treba konštatovať, že vzhľadom na to, že ôsma otázka sa týka pravidiel, ktoré všeobecne upravujú vzťahy medzi Kúria (Najvyšší súd) a maďarskými súdmi nižšieho stupňa, ustanovenia smernice 2008/115 nie sú priamo relevantné na účely odpovede na túto otázku.
- 157 Podľa ustálenej judikatúry zásada prednosti práva Únie zakotvuje prednostné postavenie práva Únie pred právom členských štátov. Táto zásada preto ukladá všetkým orgánom členských štátov povinnosť zaručiť plný účinok jednotlivých noriem Únie, pričom právo členských štátov nemôže mať vplyv na účinok priznaný týmto rôznym normám na území týchto štátov. Z toho vyplýva, že na základe zásady prednosti práva Únie skutočnosť, že sa členský štát odvoláva na ustanovenia vnútroštátneho práva, hoci aj ústavnej povahy, nemôže podľa zásady prednosti práva Únie zasahovať do jednoty a účinnosti práva Únie (rozsudok z 11. januára 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 158 V tomto kontexte treba uviesť, že vnútroštátny súd, ktorý využil možnosť, ktorú mu priznáva článok 267 ZFEÚ, je na účely vyriešenia sporu vo veci samej viazaný výkladom ustanovení práva Únie, ktorý podal Súdny dvor, a teda musí v prípade potreby odmietnuť posúdenia vnútroštátneho súdu vyššieho stupňa, ak sa vzhľadom na výklad poskytnutý Súdny dvor domnieva, že tieto posúdenia nie sú v súlade s právom Únie, pričom prípadne neuplatní vnútroštátne pravidlo, ktoré ho zaväzuje vyhovieť rozhodnutiam tohto súdu vyššieho stupňa (rozsudky z 11. januára 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, bod 24, a z 12. februára 2026, *Petličev*, C-56/25, EU:C:2026:87, bod 47, ako aj citovaná judikatúra).
- 159 Za týchto podmienok požiadavka zabezpečiť plný účinok práva Únie zahŕňa povinnosť tohto vnútroštátneho súdu prípadne zmeniť ustálenú judikatúru, pokiaľ tá vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s právom Únie (rozsudky z 11. januára 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, bod 25, a z 12. februára 2026, *Petličev*, C-56/25, EU:C:2026:87, bod 48, ako aj citovaná judikatúra).
- 160 Okrem toho, ak judikatúra Súdneho dvora poskytla jasnú odpoveď na otázku týkajúcu sa výkladu práva Únie, uvedený vnútroštátny súd musí urobiť všetko potrebné na to, aby bol tento výklad uplatnený (rozsudok z 11. januára 2024, *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, bod 26 a citovaná judikatúra).
- 161 Hoci Súdny dvor v bode 29 rozsudku z 11. januára 2024, *Global Ink Trade* (C-537/22, EU:C:2024:6), konštatoval, že právna úprava členského štátu, ktorá v zásade ukladá súdom nižšieho stupňa povinnosť riadiť sa posúdeniami súdu vyššieho stupňa, môže byť napriek tomu

zlučiteľná so zásadou prednosti práva Únie, dospel k tomuto záveru z dôvodu, že právna úprava dotknutá vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, umožňuje súdom nižšieho stupňa odchýliť sa od takýchto posúdení, ak sa domnievajú, že tieto posúdenia sú nezlučiteľné s právom Únie, a ak svoje rozhodnutie v tomto ohľade odôvodnili.

- 162 Naopak, v prejednávanej veci predkladajúci vnútroštátny súd výslovne spresnil, že uplatniteľná maďarská právna úprava mu v žiadnom prípade neumožňuje odchýliť sa od rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd) vydaného v záujme jednotného výkladu práva. Z bodov 157 až 160 tohto rozsudku pritom vyplýva, že takáto právna úprava je v rozpore so zásadou prednosti práva Únie.
- 163 Hoci maďarská vláda tvrdí, že maďarská právna úprava umožňuje predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu odchýliť sa od rozhodnutia Kúria (Najvyšší súd), o ktoré ide vo veci samej, pod podmienkou, že výslovne odôvodní túto voľbu, z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bode 58 tohto rozsudku vyplýva, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ musí Súdny dvor rozhodnúť s prihliadnutím na právny kontext, do ktorého patria otázky, ktoré mu boli položené, tak ako ho vymedzil predkladajúci vnútroštátny súd.
- 164 Prináleží preto výlučne predkladajúcemu vnútroštátnemu súdu, aby sa ubezpečil, že maďarská právna úprava uplatniteľná vo veci samej má dosah, ktorý uviedol v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 165 Treba ešte poznamenať, že hoci sa ôsma otázka týka nielen výkladu zásady prednosti práva Únie a článku 267 ZFEÚ, ale aj výkladu rôznych iných ustanovení primárneho práva a všeobecnej zásady riadnej správy vecí verejných, z vyššie uvedeného vyplýva, že zásada prednosti práva Únie a článok 267 ZFEÚ v každom prípade bránia takej právnej úprave, aká je uvedená v tejto otázke, v dôsledku čoho nie je potrebné vyjadrovať sa k takýmto ďalším iným uvedeným ustanoveniam primárneho práva ani k všeobecnej zásade riadnej správy vecí verejných.
- 166 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na ôsmu otázku odpovedať tak, že zásada prednosti práva Únie a článok 267 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá vnútroštátnemu súdu ukladá povinnosť riadiť sa právnymi posúdeniami súdu vyššieho stupňa, hoci sa vzhľadom na výklad práva Únie poskytnutý Súdny dvorom domnieva, že tieto posúdenia nie sú v súlade s týmto právom.

O trovách

- 167 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred predkladajúcim vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 20 ZFEÚ a článok 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území,**

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia tomu, aby orgány členského štátu prijali rozhodnutie o návrate voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Európskej únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, bez toho, aby predtým preskúmali dôsledky takéhoto rozhodnutia na rodinný život tohto štátneho príslušníka tretej krajiny a na situáciu jeho maloletých detí, ak tieto orgány majú informácie o existencii rodinných väzieb medzi uvedeným štátnym príslušníkom tretej krajiny a týmito občanmi Únie.

2. Článok 20 ZFEÚ v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá vylučuje uplatnenie tohto článku 20 proti rozhodnutiu o návrate alebo v priebehu konania o návrate, ak:

- sa právo na pobyt podľa uvedeného článku 20 alebo vzťah závislosti uplatňuje po prvýkrát až v rámci súdneho konania, hoci príslušné orgány už mali vedomosť o rodinných väzbách medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie,
- skutočnosti relevantné na účely uplatnenia tohto článku 20 sa po prvýkrát zistia v priebehu súdneho konania, alebo
- konaniu o návrate predchádzalo rozhodnutie o zamietnutí pobytu v dotknutom členskom štáte.

3. Článok 20 ZFEÚ, ako aj články 5, 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s článkami 7 a 24 Charty základných práv Európskej únie

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia právnej úprave členského štátu, ktorá z dôvodu národnej bezpečnosti ukladá orgánom tohto členského štátu povinnosť prijať rozhodnutie o návrate proti štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, a to len na základe neodôvodneného záväzného stanoviska, ktoré prijal orgán poverený špecializovanými funkciami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou, bez dôkladného preskúmania všetkých individuálnych okolností a dodržania zásady proporcionality.

4. Články 12 a 13 smernice 2008/115 v spojení s jej článkom 5, článkom 20 ZFEÚ, so všeobecnou zásadou riadnej správy vecí verejných, ako aj s článkom 47 Charty základných práv

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

bránia právnej úprave členského štátu, ako ju vykladá najvyšší súd tohto členského štátu, ktorá stanovuje, že ak rozhodnutie o návrate a rozhodnutie o zákaze vstupu, prijaté voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi uvedeného členského štátu a ktorí nikdy nevyužili svoju slobodu pohybu, sú založené na informáciách, ktorých zverejnenie by ohrozilo národnú bezpečnosť tohto členského štátu, tento štátny príslušník tretej krajiny môže mať prístup k týmto informáciám len po získaní povolenia na tento účel, nie je mu oznámená ani podstata dôvodov, na ktorých sú tieto rozhodnutia založené, a v každom prípade nemôže na účely správneho alebo súdneho konania použiť informácie, ku ktorým by prípadne mohol mať prístup, ale príslušný súd musí požiadať prokurátora, aby zasiahol s cieľom chrániť práva uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny.

5. Všeobecná zásada riadnej správy vecí verejných a článok 47 Charty základných práv

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že orgán poverený špecializovanými úlohami súvisiacimi s národnou bezpečnosťou môže, ak sa domnieva, že samotné zverejnenie podstaty dôvodov, na ktorých je založené rozhodnutie o návrate, by mohlo ohroziť národnú bezpečnosť, odmietnuť akékoľvek zverejnenie týchto dôvodov štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, na ktorého sa toto rozhodnutie vzťahuje. Naopak, vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu, s cieľom zabezpečiť rešpektovanie práv tejto osoby na obhajobu však musí v prípade potreby vyvodiť dôsledky z prípadného rozhodnutia príslušných orgánov neoznámiť všetky dôvody tohto rozhodnutia a súvisiace dôkazy, alebo ich časť.

6. Zásada prednosti práva Únie a článok 267 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá vnútroštátnemu súdu ukladá povinnosť riadiť sa právnymi posúdeniami súdu vyššieho stupňa, hoci sa vzhľadom na výklad práva Únie poskytnutý Súdny dvorom domnieva, že tieto posúdenia nie sú v súlade s týmto právom.

Podpisy